

REFERAT Social- og Sundhedsudvalget d. 27-03-2023

Mødedato Mandag d. 27. marts 2023 kl. 15:30

Mødested Mødelokale A, Ullasvej 23, Rønne

Mødedeltagere Bjarne Hartung Kirkegaard, Jonna Nielsen, René Danielsson, Sanne Friborg, Kirstine van Sabben

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Indstilling til kommunalbestyrelsen om budgetoverførsler fra 2022 til 2023.....	4
Opdatering af Social- og Sundhedsudvalgets arbejdsprogram.....	7
Status på proces vedr. omorganisering i Center for Ældre.....	8
Årlig redegørelse for magtanvendelser på ældreområdet 2022.....	9
Redegørelse for udførte kommunale tilsyn på plejecentre og -hjem på ældreområdet 2022.....	11
Rekruttering til ældreområdet, op i tid, fuld tid mv.....	15
Udvidelsesforslag: Opnormering med en medarbejder til forebyggende hjemmebesøg.....	19
Udkast til Folkesundsstrategi for Bornholm 2023-2025 i høring.....	22
Godkendelse af Folkesundsstrategi for Bornholm 2023-2025.....	26
Status på Ungerådgivningen på Bornholm.....	28
Orientering om årsrapport fra Rusmiddelområdet 2022.....	30
Gensidig orientering.....	32
Sager til høring.....	33

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Fraværende

Bemærkninger til dagsordenen

Centerchef Iben Kyhn Riis deltager under hele mødet.

Centerchef Margrethe Vogt Thuesen deltager under hele mødet.

Centerchef Christina Thorén Lilliedal deltager under hele mødet

Punkt 2: Indstilling til kommunalbestyrelsen om budgetoverførsler fra 2022 til 2023

23/336

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Budgetoverførslerne fra 2022 til 2023 på Social- og Sundhedsudvalgets område er opgjort i henhold til principperne for budgetoverførsler.

Det samlede beløb vedrørende drift til overførsel er opgjort til 51,1 mio. kr. mens beløbet til overførsel vedrørende anlæg udgør 0,2 mio. kr.

I denne sag skal Social- og Sundhedsudvalget godkende indstillingen om budgetoverførsel til 2023.

Fagudvalgenes indstillinger medtages i en samlet sag om budgetoverførsler fra 2022 til 2023 til kommunalbestyrelsens møde den 27. april 2023.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at

a) det som en del af den samlede budgetoverførselssag til kommunalbestyrelsen indstilles, at budgetoverførslerne på driften godkendes som anført i tabel 1, og

b) det som en del af den samlede budgetoverførselssag til kommunalbestyrelsen indstilles, at budgetoverførslerne på anlæg godkendes som anført i tabel 3.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 27-03-2023

a) Indstillingen godkendt.

b) Indstillingen godkendt.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte principperne for budgetoverførsler den 24. februar 2022. Principperne indebærer, at der på den enkelte bevilling automatisk kan overføres overskud op til 5 pct. mens underskud overføres fuldt ud. Over- og underskud på områder med særlig overførselsadgang overføres fuldt ud.

På Social- og Sundhedsudvalgets område udviser driften et samlet overskud på 51,4 mio. kr., hvoraf 0,3 mio. kr. ligger ud over den automatiske overførselsadgang jf. tabel 1. Det indstilles at der overføres 51,1 mio. kr. til 2023.

Budgetoverførslen på områder med særlig overførselsadgang på ældreområdet vedrører de midler der sidste år blev afsat til et 4-årigt projekt om velfærdsteknologi og APV-hjælpemidler samt et flerårigt projekt vedrørende implementering af dokumentation. På sundhedsområdet vedrører overførslen primært SOSU-elever, hvor der fortsat arbejdes med initiativer for rekruttering og fastholdelse til elever.

På anlægssiden vedrører overførslen restbeløbet på anlægstilskuddet til Blæksprutten.

Økonomiske konsekvenser

Opgørelsen af budgetoverførslerne til 2023 fremgår nedenfor.

Drift

Det samlede overskud på den overførbare bevilling udgør 51.385.000 kr., hvoraf 295.000 kr. ligger ud over den automatiske overførselsadgang. Det indstilles at der overføres 51.090.000 kr. jf. tabel 1.

Tabel 1: Resultat, korrektioner og beløb der indstilles overført

Beløb i 1.000 kr. SO: = Særlig overførselsadgang	Korrigeret resultat 2022	I pct. af budgetrammen	Automatisk overførselsadgang	Anmodning fra centret	Beløb der indstilles overført til 2023	Beløb der ikke overføres
31 Ældre	13.214	3,3%	13.214	0	13.214	0
SO: Puljer og projekter	13.385		13.385	0	13.385	0
31 Ældre i alt	26.599		26.599	0	26.599	0
32 Psykiatri og handicap	2.235	1,1%	2.235	0	2.235	0
SO: Puljer og projekter	189		189	0	189	0
32 Psykiatri og handicap i alt	2.423		2.423	0	2.423	0
33 Sundhed	7.953	5,2%	7.658	0	7.658	295
SO: Elever	13.874		13.874	0	13.874	0
SO: Puljer og projekter	268		268	0	268	0
SO: Tilskud foreninger/frivilligt arb.	266		266	0	266	0
33 Sundhed i alt	22.362		22.067	0	22.067	295
I alt	51.385		51.090	0	51.090	295
Heraf med almindelig overførselsadgang	23.403		23.107	0	23.107	295
Heraf med særlig overførselsadgang	27.982		27.982	0	27.982	0

Direktionen forudsætter, at centrene ikke kan igangsætte vedvarende tiltag for de overførte midler, men at disse alene kan anvendes til engangsudgifter og ikke til varig drift.

Budgetoverførslerne på udvalgets område er samlet set steget med 13,6 mio. kr. i forhold til budgetoverførslerne fra 2021 jf. tabel 2.

Tabel 2: Udvikling i budgetoverførsler

Beløb i 1.000 kr. SO: = Særlig overførselsadgang	Regnskabsresultat 2022	Heraf budgetoverførsel fra 2021	Budgetoverførsel til 2023	Ændring i overførsel
31 Ældre	13.214	5.347	13.214	7.867
SO: Puljer og projekter	13.385	15.916	13.385	-2.531
31 Ældre i alt	26.599	21.263	26.599	5.336
32 Psykiatri og handicap	2.235	5.698	2.235	-3.463
SO: Puljer og projekter	189	0	189	189
32 Psykiatri og handicap i alt	2.423	5.698	2.423	-3.275
33 Sundhed	7.953	5.862	7.658	1.797
SO: Elever	13.874	4.322	13.874	9.553
SO: Puljer og projekter	268	0	268	268
SO: Tilskud foreninger/frivilligt arb.	266	312	266	-46
33 Sundhed i alt	22.362	10.496	22.067	11.571
I alt	51.385	37.457	51.090	13.633

Anlæg

På anlægssiden overføres 210.011 kr. jf. tabel 3.

Tabel 3: Budgetoverførsel vedrørende anlæg

Projekt	Budget	Regnskab	Frem- skrivning	Overført rådighedsbeløb
Center for Psykiatri og Handicap				
Blæksprutten, anlægstilskud	223.304	13.293	Ingen	210.011
I alt - Center for Psykiatri og Handicap				210.011
Social- og Sundhedsudvalget i alt				210.011

Punkt 3: Opdatering af Social- og Sundhedsudvalgets arbejdsprogram

22/20035

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget beslutter.

Resumé

De stående udvalg og Økonomi- og Klimaudvalget godkendte medio 2022 hver deres arbejdsprogram for valgperioden. Hvert udvalg skal nu opdatere sit arbejdsprogram.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller,

- at udvalget har en dialog med direktør og centerchefer om det fremadrettede arbejdsprogram med henblik på en opdatering.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 27-03-2023

Centercheferne opdaterer bilaget jf. dialogen med Social- og Sundhedsudvalget.

Sagsfremstilling

I foråret 2022 blev det besluttet at indføre arbejdsprogrammer for de politiske udvalg og disse blev godkendt på sidste ordinære udvalgmøde inden sommerferien.

Det er planen, at arbejdsprogrammerne med jævne mellemrum opdateres med ny viden og nye tiltag, samt ændringer i timing. Det er således forventningen, at arbejdsprogrammerne med tiden udfyldes for hele valgperioden.

Arbejdsprogrammet skal dermed ses som et dynamisk værktøj til prioritering, koordinering og dialog mellem udvalget, administrationen og de øvrige udvalg i forbindelse med tværgående emner.

Udvalgets arbejdsprogram med administrationens ændrings- og opdateringsforslag er vedhæftet som bilag.

Næste opdatering af arbejdsprogrammet forventes behandlet ved udvalgmøderne primo 2024.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

SSU Arbejdsprogram

Punkt 4: Status på proces vedr. omorganisering i Center for Ældre

23/998

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Der gives en status pr. d.d. til Social- og Sundhedsudvalget om på processen vedr. den forestående omorganisering i Center for Ældre.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller,

- Sagen til orientering.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 27-03-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Der er igangsat en proces for omorganisering af ældreområdet, og Social- og Sundhedsudvalget vil blive løbende orienteret mundtligt og/eller skriftligt på udvalgets møder i projektperioden.

Projektet er tilknyttet en bygningskonsulent fra Ejendom og Drift som projektleder for de fysiske planer med at etablere 6 kraftcentre. Pt. foregår der besigtigelser på de fysiske lokationer, og der drøftes principper for lokaler til de forskellige medarbejdergrupper. Dette arbejde vil munde ud i en sagsfremstilling til Social- og Sundhedsudvalget og Natur-, Miljø- og Planudvalget med henblik på at få afsat økonomi til budget 2024.

HovedMED har fået en orientering, og der vil i den kommende tid blive planlagt, hvorledes medarbejderne bedst muligt inddrages.

De to CenterMED i Center for Ældre og Center for Sundhed og Forebyggelse er ligeledes inddraget, og vil fortsat blive inddraget løbende. Medarbejderne inddrages også her løbende gennem deltagelse i arbejdsgrupper.

Alle Trio-grupper er orienteret om proces og status på et fællesmøde.

Direktionen får forelagt en sag på sit møde d. 18. april med henblik på beslutning af organisationsændringen.

Der er slået to stillinger op - 1. projektleder og 1. projektkonsulent med forventet ansættelse 1. maj 2023.

Kommissoriet er ved at blive formuleret, og der vil snarest blive nedsat styregruppe og arbejdsgrupper.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Punkt 5: Årlig redegørelse for magtanvendelser på ældreområdet 2022

23/4853

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget orienteres

Resumé

Én gang årligt skal det politiske niveau orienteres om antallet af magtanvendelser og andre indgreb i selvbestemmelsesretten foretaget efter lov om social service. Center for Ældre har derfor udarbejdet den årlige redegørelse for magtanvendelser på ældreområdet 2022.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller,

- Sagen til orientering.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 27-03-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Hjælp efter serviceloven forudsætter som udgangspunkt, at den pågældende er indforstået med at modtage hjælpen, idet hjælpen gives ud fra princippet om den personlige friheds ukrænkelighed.

Anvendelse af magt og andre indgreb i selvbestemmelsen må alene ske for at sikre personens omsorg, værdighed og tryghed. Magtanvendelse er sidste udvej, og skal altid registreres.

Magtanvendelsesreglerne bygger på nogle centrale principper;

- Begrænse magten mest muligt – dvs. socialpædagogisk bistand, omsorg og pleje går forud for magtanvendelse
- Mindsteindgrebsprincippet – magtanvendelsen skal begrænses til det absolut nødvendige og mindst mulige indgribende
- Proportionalitetsprincippet – indgrebet skal stå i rimeligt forhold til det man vil opnå
- Skånsomhedsprincippet – indgrebet skal være så skånsomt og kortvarigt som muligt.

Der er i 2022 indberettet magtanvendelser foretaget efter: **Antal:**

§136 c, kortvarig fastholdelse i personlige hygiejnesituationer (kap. 24 b) 2

Samlet antal indberetninger i 2021 2

Til sammenligning var tallet for 2021 på 7 indberetninger. De 2 indberettede sager var på samme borger.

Hvad dækker magtanvendelse efter § 136 c over

Kortvarig fastholdelse i personlige hygiejnesituationer. Gælder kun for borgere med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der er en konsekvens af demens eller anden erhvervet og fremadskridende mental svækkelse. Det er muligt for personalet, at fastholde en dement borger i hygiejnesituationer, hvis det er nødvendigt for at sikre personens omsorg, sikkerhed og værdighed. Der er ikke en udtømmende liste over hygiejnesituationer, hvor § 136 c, kan bruges, som det er tilfældet, hvis magten bliver brugt mod en ikke dement borger (§ 136 a).

Der vil skulle udarbejdes en handleplan, hvor det søges sikret, at kortvarig fastholdelse i personlige hygiejnesituationer undgås i fremtiden.

Der er ikke i regelsættet en klar definition på hvad kortvarig er, men det må aldrig være længere end at formålet med magtanvendelsen er opnået, f.eks. at bleskift er foretaget ol.

Sagen sendes til orientering i Ældrerådet.

Økonomiske konsekvenser

Punkt 6: Redegørelse for udførte kommunale tilsyn på plejecentre og -hjem på ældreområdet 2022

23/3670

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Center for Ældre har udarbejdet en årlig redegørelse for udførte tilsyn med kommunens plejehjem og -centre samt Rehabilitering Sønderbo. Redegørelsen er til orientering for Social- og Sundhedsudvalget

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller,

- at redegørelsen sendes i høring i Ældrerådet og Handicaprådet.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 27-02-2023

Godkendt.

Beslutning Handicaprådet den 06-03-2023

Handicaprådet støtter op om tilsynets fokusområder og øget fokus på opkvalificering af ufaglært arbejdskraft.

Beslutning Ældrerådet den 15-03-2023

Ret generelt tilfredshed med ophold på BRK's plejehjem /centre.

Der mangler ledelse på Snorrebakken afdeling GH og IJ- lang periode uden fast ledelse, hvilket har negativ betydning for både beboere, personale og pårørende.

Der er generelt stadig udfordringer med dokumentationen, bl.a. omkring samtalen om den sidste tid.

Der er stor forskel på hvor godt beboer-familierådene, på de forskellige plejehjem/ centre fungerer.

Det vil være ønskeligt, med bedre levering af klippekortsydelse, samt information til beboere og pårørende om klippekortets eksistens. Information angående dette er fra dårlig til ikke eksisterende!!

Der er ret generelt for højt sygefravær.

Kan man kalde personalesituationen god på grund af ansat ufaglært arbejdskraft? Det er hårdt for det faste uddannede personale med så mange ufaglærte!!

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller,

- Sagen til orientering

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 27-03-2023

- Orientering givet.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses og pligt til at føre tilsyn med kommunens plejecentre og -hjem. Der gennemføres derfor ét årligt uanmeldt tilsyn på kommunens plejecentre og -hjem samt rehabilitering Sønderbo. Tilsynet udføres af medarbejdere fra Center for Ældre.

Tilsynet er metodemæssigt en kombination af observationer og dialog med udgangspunkt i en standardguide. Der tales således med ledelsen, medarbejdere, beboer og pårørende. Selvom tilsynsbesøget kan ses som kontrol, er det altid dialogbaseret med fokus på kvalitetsudvikling og med et læringsperspektiv for øje.

Normalt er tilsynene fordelt på hele året. I 2022 har det af ressourcemæssige hensyn kun været muligt at gennemføre tilsynene i periode ultimo september - medio december. Det har betydet, at Social- og Sundhedsudvalget ikke har fået forelagt hver enkelt tilsynsrapport, men denne gang får forelagt rapporterne i den samlede redegørelse. For 2023 er det planen, at tilsynsbesøgene igen fordeles ud over året, og at rapporterne forelægges kvartalsvis.

Tilsynet har konkluderet følgende fra tilsynene i 2022:

Når det kommer til opfølgning på det kommunale tilsyns anbefalinger, finder Tilsynet, at der generelt på ledelsesplan arbejdes med at følge op på de givne anbefalinger, men Tilsynet finder også, at tiltagene ikke er implementeret i bund, idet Tilsynet ved nærmere gennemgang af de problemstillinger, som der er givet anbefaling omkring, ikke i alle tilfælde ses at være rettet op. Der tages derfor initiativ til med centerets ledelse at få sikret opfølgning på anbefalingerne.

Vedr. personalesituationen er det Tilsynets vurdering, at der generelt ikke er rekrutteringsproblemer på plejeboligområdet, men også, at personalesituationen er god fordi man flere steder har ansat ufaglærte medarbejdere. Tilsynet bemærker sig, at det oplyses, at nye medarbejdere bliver introduceret til deres opgaver.

Til trods for, hvad man kan betegne som et generelt højt sygefravær, så har medarbejderne givet udtryk for, at man klarer dagligdagen. Der er de nødvendige faglige kompetencer, og man gør brug af kompetencebrev i de situationer, hvor det er nødvendigt.

Det er Tilsynets samlede konklusion på hverdagen på plejecentret og borgernes trivsel og relationer, at der generelt er fokus på en værdig tilværelse på plejecentrene, herunder på trivsel og aktiviteter. Det er også Tilsynets opfattelse, at der skal mere fokus på at lave aftaler og levere klippekortsydelser til beboerne.

Når det kommer til emnet samarbejde og kommunikation internt og eksternt, er det Tilsynets konklusion, at der generelt er et godt samarbejde på plejecentrene både internt og eksternt. Der er enkelte steder udfordringer med samarbejdet mellem ledelse og medarbejdere. Der er tiltro i Tilsynet til, at der er fokus på problemområderne, og at disse søges løst. Det vil der

blive fulgt op på i næste års tilsyn. Tilsynet bemærker, at der generelt er et godt samarbejde med pårørende, og hvis der er udfordringer, så bliver disse altid løst.

Tilsynets samlede konklusion for beboernes selvbestemmelse/medbestemmelse er, at plejecentrene og -hjemmet har nedsatte Beboer- og Familieråd. Undtaget herfra er Plejecenter Nylars og Rehabilitering Sønderbo. På Nylars har det ikke været muligt at få beboerne til at engagere sig, men det er aftalte, at der i stedet holdes beboermøder, hvor indflydelsen på fællesskabet kan drøftes. Rehabilitering Sønderbo er ikke et plejecenter/-hjem, hvorfor stedet ikke er omfattet af retningslinjerne om Beboer- og Familieråd.

Det er meget forskelligt de enkelte steder, hvor godt Beboer- og Familierådet fungerer, og Tilsynet opfordrer til, at der kommer større fokus på inddragelsen af beboere og deres pårørende via dette forum.

Tilsynet konstaterer ligeledes, at der er stort fokus på beboernes selvbestemmelse i hverdagen, hvilket beboerne også har givet udtryk for. Der er et hængeparti omkring at få implementeret retningslinjerne for at indhente beboernes ønsker for den sidste tid, hvilket Tilsynet forventer er sket, når næste års tilsyn gennemføres.

Det er Tilsynets konklusion, at der generelt er et godt samarbejde med de pårørende. Dog kan Tilsynet konstatere, at heller ikke de pårørende har hørt om klippekortsordningen. Der er givet flere anbefalinger i forhold til at udbrede kendskabet til ordningen. Ud fra samtalerne kan Tilsynet også konkludere, at der er størst udfordring i pårørendesamarbejdet de steder, hvor der har været skiftende ledelse. Der bør fremover være opmærksomhed på denne problemstilling.

Tilsynet har givet anledning til at udtale, at

- beboerne får den hjælp, som de har ret til og er visiteret til efter serviceloven og kommunalbestyrelsens vedtagne kvalitetsstandarder for ydelser i plejeboliger på ældreområdet, og udgangspunktet er den enkeltes behov og ønsker
- beboerne oplever, at de får den hjælp, som de har brug for
- der er kommet gang i aktiviteter alle steder efter en Coronaperiode, hvor aktivitetsniveauet var lavt eller ikke eksisterende
- beboerne oplever at de har høj grad af selvbestemmelse, hvilket også er de pårørendes opfattelse
- samarbejdet med de pårørende er godt, men også at det er udfordret de steder, hvor der ikke er kontinuitet i ledelsen
- at der stadig er udfordringer med dokumentationen, men også at der er sat initiativer i gang til at afhjælpe situationen
- at der stadig er udfordringer med kendskab til og levering af klippekortsydelsen til beboerne

Fokusområder for 2023

Tilsynets vil, foruden at have fokus på den hjælp beboerne er visiteret til og har ret til, beboernes retssikkerhed og aktiviteter også have særlig fokus på dokumentation og klippekort.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Bilag

Tilsynsredegørelse for udførte kommunale tilsyn på plejehjem og plejecentre 2022

Tilsynsrapport 2022 Nørremøllecenteret

Tilsynsrapport 2022 Blommelunden og Rosenlunden Lunden 2

Tilsynsrapport 2022 Paradisvej 11 og Kirsebærlunden Lunden 1

Tilsynsrapport 2022 Aabo

Tilsynsrapport 2022 Nylars

Tilsynsrapport 2022 Sønderbo

Tilsynsrapport 2022 Snorrebakken CD (1)

Tilsynsrapport 2022 Toftegården (1)

Tilsynsrapport Snorrebakken AB - 2022 (1)

Tilsynsrapport 2022 Snorrebakken EF

Klippebo 2022 Tilsynsrapport

Tilsynsrapport 2022 Snorrebakken GH+IJ

Punkt 7: Rekruttering til ældreområdet, op i tid, fuld tid mv.

21/9645

Politisk sagsgang

Social- og sundhedsudvalget orienteres

Resumé

Kommunalbestyrelsen vedtog i januar 2022 en bevilling på 1.5 mio. kr. til fastholdelsestiltag på ældreområdet begrundet i udfordring med rekruttering af social- og sundhedsuddannede medarbejdere. [link til referat](#) På baggrund af bevilling til fastholdelsestiltag på ældreområdet, har Center for Ældres medarbejdere fået mulighed for at gå op i arbejdstid og i denne forbindelse er der udbetalt engangsbeløb.

Udvalget orienteres om indsatsen.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller,

- Sagen til orientering

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 27-03-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Center for Ældre arbejder kontinuerligt med at imødegå rekrutteringsudfordringer på området. CenterMED kvalificerede i april 2022 kriterier for udmøntning og målgruppe til et fastholdelsestiltag til social- og sundhedsuddannede medarbejdere. Beløbet på 1.5 mio. kr. blev fordelt mellem Center for Sundhed, og Center for Ældre, således at der i Center for Ældre skulle udmøntes et beløb på 1.398 mio. kr.

Centeret kan orientere om, at det blev besluttet at udbetale et anerkendelsestillæg til alle fastansatte social- og sundhedsuddannede medarbejdere for at være fastansat i Ældre.

Center for Ældre kan også orientere om, at vi ad andre spor i 2022 har haft mulighed for at give en økonomisk anerkendelse til endnu flere medarbejdere for at være ”hos os” og for at have lyst til at arbejde mere og dermed hjælpe ældreområdet med rekrutteringsudfordringerne.

Center for Ældre har udbetalt engangstillæg under yderligere 3 spor:

- Fastholdelsestillæg til de fastansatte medarbejdere i Center for Ældre der
  - o har en anden uddannelse end social- og sundhedsuddannelse
  - o arbejder med andre opgaver end plejeopgaver
- Engangstillæg for at være på fuld tid optalt fra 1/7 2021
- Engangstillæg for at være gået op i tid i min. 3 måneder optalt for perioden fra 1/7 2021 til dec. 2022.

Midlerne til tillæggene i disse 3 spor kommer dels fra de godkendte overførsler fra 2021 og dels fra uforbrugte midler i den statslige pulje til bedre bemanding.

Centeret har haft et tæt og godt samarbejde med FOA om kriterierne til engangstillæggene.

Effekt:

Data viser, at 52 medarbejdere i perioden 1/7 2021 til 1/7 2022 er gået op i tid. Efter en aktiv indsats i alle teams midt i 2022 er yderligere 217 medarbejdere gået op i tid.

Den gennemsnitlige øgning i arbejdstiden var 2,65 pr/uge i 2022 hvilket svarer til at der samlet set ved udgangen af 2022 var tilført 18,6 årsværk, hvis man udelukkende ser på tilførte timer.

Det er tydeligt, at mange medarbejdere er blevet tilskyndet af muligheden for at få udbetalt et engangstillæg.

Statistikken viser også, at 43 medarbejdere er gået ned i tid i samme periode. Der er i nogle tilfælde sammenfald mellem medarbejdere, der er gået op i tid og ned i tid igen efter 3 mdr.

Langt de fleste medarbejdere er blevet på det højere timetal også efter de 3 mdr. som var kriteriet for at få del i engangstillægget.

Data vedr. medarbejdere, der er gået ned i tid indeholder også medarbejdere, der er blevet tilkendt flexjob og er blevet ansat i samme team i flexjobbet men på et lavere timetal. Det kan også være medarbejdere, der er gået til en delt ansættelse pga. nye opgaver (plejeopgaver og husassistentopgaver), eller det kan være en medarbejder, der har tabt arbejdsfortjeneste en del af timerne grundet pasning af barn el.lign.

Det er tydeligt at se, at indsatsen for at tilskynde til at arbejde i flere timer har haft en indflydelse på antallet af fuldtidsansatte. Data viser, at antallet af fuldtidsansatte er øget fra ca. 12 % i februar 2021 til at udgøre ca. 20 % i februar 2023.

Der er stor forskel på, i hvilket område der er flest ansatte på fuld tid. I nedenstående skema ses, at det er i hjemmeplejen, der er flest fuldtidsansatte til plejeopgaverne.

Område	Juli 2022	Januar 2023
Plejecentre	8,6 % på fuldtid	14 % på fuldtid
Hjemmeplejen	17 % på fuldtid	26 % på fuldtid

Erfaringer fra teamene

Erfaringerne viser, at nogle af medarbejdere via engangstillægget er blevet tilskyndet til at prøve at arbejde på et højere timetal og de har fået positiv erfaringer med det og derfor er blevet på det højere timetal.

En væsentlig erfaring er, at medinddragelse og åbenhed om, hvad øget arbejdstid kan bruges til og hvor de øgede timer kan placeres samt betydningen for borgerne og kolleger, er en vigtig faktor for at medarbejderne har lyst til at arbejde på et højere timeantal. Bevidstheden om, at et øget timeantal også i et længere perspektiv giver en højere livsløn, er en faktor men for mange medarbejdere har dette en mindre betydning. Balance mellem arbejdsliv og privatliv samt arbejdsglæde har for mange en større betydning.

Vi vil i løbet af de næste mange måneder holde øje med langtidseffekten af indsatsen og bruge de erfaringer, der er gjort.

Centeret vil fortsat gerne drøfte med medarbejdere, hvordan man med øgning i tid kan bidrage positivt til at opgaver og ressourcer bedre hænger sammen. Centeret vil også arbejde for at medarbejderne erfarer, at man ønsker at finde løsninger, der gør det muligt at arbejde flere timer eller måske på fuld tid. Det vil vi bl.a. gøre ved at inddrage medarbejderne i arbejdstidsplanlægning og i at finde løsninger til planlægning af opgaver, der kan placeres på andre tidspunkter end der har været sædvane for. Med til dette hører, at tage hensyn til borgernes ønsker og afprøve nye muligheder og idéer.

Centeret arbejder i flere spor med rekruttering

Center for Ældre arbejder også på andre fronter med rekruttering, fastholdelse og elever

Der er i Center for Ældre nedsat en arbejdsgruppe bestående af medarbejdere og ledere. Arbejdsgruppen har udarbejdet en handleplan, der understøtter en målrettet indsats for rekruttering til ældreområdet på flere områder.

En af de væsentligste tiltag er, at der er nedsat en styregruppe på tværs af Center for Ældre, Center for Sundhed og Forebyggelse samt Center for Job, Uddannelse og Rekruttering, og HR. Leder for sundhedsuddannelserne på Campus

deltager ad hoc.

Både arbejdsgruppen og styregruppen har fokus på forskellige indsatser, der hver især kan bidrage til, at rekrutteringsudfordringer til ældreområdet nedbringes. Nedenfor er nævnt kort de forskellige indsatser der er et særligt fokus på:

- Alle stillinger i Center for Ældre slås op som fuldtidsstillinger. Ansøgerne har mulighed for at ønske at arbejde på færre timer idet der ansættes på timer "efter aftale"
- Kampagne for elev rekruttering "Bliv SOSU på Bornholm" fra midt 2022 til slut 2022. Der var et meget fint optag på de to hold i januar 2023. Der er ikke målt på i hvilken grad kampagnen har haft indflydelse på optaget.
- "På vej mod Sosu" som er en introduktions uddannelse til Sosu uddannelserne. Der har ikke været tilstrækkelig interesse blandt ledige på Bornholm til, at kurset er blevet oprettet. Det oprettes måske senere i år
- Mænd i ældreplejen. Der har gennem indsatser på Jobmesse, BUM messe og i kampagnen for at få elever været et særligt fokus på rekruttering af mænd til området. Center for Ældre kan konstatere, at der er en jævn stigning af mænd, der er ansat på Sosu området

November 2021 9,6 % ansatte er mænd

Juli 2022 10,13 % ansatte er mænd

November 2022 11,11% ansatte er mænd

Januar 2023 10,63% ansatte er mænd

Februar 2023 11,88% ansatte er mænd

- Ansatte under det sociale kapitel. Det omfatter medarbejdere i bl.a. flexjob, skånejob og seniorjob. Særlig på plejeboligområdet er der en markant stigning af antal af medarbejdere, ansat i især flexjob.

I januar 2023 var 7 % af medarbejderne i Center for Ældre ansat under det sociale kapitel og i januar 2022 var det 5 %, og i november 2021 var det 4,6 %.

Vi erfarer at der er stor forskel på antal af medarbejdere ansat under det sociale kapitel, på henholdsvis plejecentre og i hjemmeplejen. Fordelingen er således at der hovedsageligt er ansatte under det sociale kapitel på plejecentrene.

Vi vil i den kommende tid have fokus på dette, og undersøge om det er muligt at øge antallet af medarbejdere indenfor det sociale kapitel, særlig i hjemmeplejen.

- 17 ugers merit uddannelse for ufaglærte til Sosu hjælper. Virksomhedskonsulent oplyser, at der er 23 egnede kandidater til uddannelsen som er planlagt til at starte 17 april 2023.
- Det er målet, at 50 % af alle opslåede stillinger besættes med den faglighed, der søges efter.

Herunder kan aflæses succesraten i de sidste 4 år

Årstal	Antal jobopslag	Antal stillinger opslået	Antal ansøgere	Antal ansøgere ansat	Hvor mange % af de opslåede stillinger besættes?	Antal stillinger ikke besat
2019	111	206	905	140	67,96 %	36
2020	106	269	1062	166	61,71 %	32
2021	214	352	1025	155	44,03 %	99
2022	183	294	732	157	53,40 %	78

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 8: Udvidelsesforslag: Opnormering med en medarbejder til forebyggende hjemmebesøg

23/3845

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget beslutter.

Resumé

Stigningen i andelen af ældre bornholmske borgere udfordrer muligheden for at leve op til den gældende kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg med de nuværende ressourcer på området. Ved at opnormere med en medarbejder vil det være muligt at efterleve den gældende kvalitetsstandard. Alternativet er en revidering af gældende kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg med en dertil forringelse af kvaliteten til følge.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at

- Udvidelsesforslaget vedrørende opnormering med en medarbejder til forebyggende hjemmebesøg videresendes til budgetforhandling 2024.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 27-03-2023

Godkendt.

Udvidelsesforslaget rettes til idet det præciseres at hvis det ikke er muligt at opnormere med en seniorrådgiver, så tilrettes den gældende kvalitetsstandard.

Sagsfremstilling

På Social- og Sundhedsudvalgsmødet den 27.02.2023 behandlede fagudvalget sagen vedrørende *Revidering af kvalitetsstandard og årsrapport 2022 for forebyggende hjemmebesøg*. Sagen blev behandlet på baggrund af årsrapporten 2022 for forebyggende hjemmebesøg, som peger på udfordringer med at leve op til gældende kvalitetsstandard på området. Grundet en stigning nu og i fremtiden af bornholmske borgere, som fylder 80 år, har det ikke været muligt for seniorrådgiverne at tilbyde alle 80-årige et forebyggende hjemmebesøg og hermed leve op til gældende kvalitetsstandard i 2022.

Social- og Sundhedsudvalget valgte på udvalgsmødet den 27.02.2023 at forkaste administrationens indstilling om at revidere den nuværende kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg, så den tilpasses de nuværende ressourcer i teamet for forebyggende hjemmebesøg. I stedet valgte Social- og Sundhedsudvalget at videresende forslag om at opnormere med en seniorrådgiver svarende til 32 timer/ugen til budgetforhandling 2024. Dette for at undgå en forringelse af kvaliteten i de forebyggende hjemmebesøg.

Ansættelse af en seniorrådgiver 32 timer/ugen

På nuværende tidspunkt er der ansat tre seniorrådgivere til at foretage forebyggende hjemmebesøg. De tre seniorrådgivere er ansat til at udføre forebyggende hjemmebesøg med følgende antal timer om ugen:

- 1 x 37 timer
- 1 x 32 timer
- 1 x 24 timer

Tilsammen udfører de tre seniorrådgivere ca. 900 forebyggende hjemmebesøg om året. Ud fra prognosen om bornholmske borgere, som fylder 80 år frem mod 2025, er det administrationens vurdering, at der skal ansættes en seniorrådgiver på 32 timer om ugen for at kunne leve op til kvalitetsstandard i dens nuværende form.

Ansættelse af en seniorrådgiver på 32 timer vil årligt koste ca. 530.00 kr. Dette dækker over:

- Løn inkl. pension
- Arbejdsplads inkl. computer, telefoni og print
- Bil til tjenestebrug
- Kompetenceudvikling

Tilpasning af gældende kvalitetsstandard

Hvis ikke det er muligt at opnormere med en seniorrådgiver til at foretage forebyggende hjemmebesøg, vil det være nødvendigt at tilpasse gældende kvalitetsstandard, så den afspejler de ressourcer, som administrationen råder over.

Såfremt udvidelsesforslaget ikke godkendes, foreslår administrationen følgende ændringer til den gældende kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg. Ændringerne vil fortsat kunne lade sig gøre inden for gældende lovgivning:

- Borgere, der fylder 80 år, vil ikke længere modtage et brev med en dato om et forebyggende hjemmebesøg.
- Enlige borgere, der fylder 82 år, vil modtage et brev med en dato om et forebyggende hjemmebesøg.
- Enlige borgere vil yderligere modtage et tilbudsbrev om muligheden for at kontakte en seniorrådgiver og aftale et forebyggende hjemmebesøg det år, borgeren fylder 80, 83 og 84 år.
- Gifte borgere, der fylder 85 år, vil modtage et brev med en dato om et forebyggende hjemmebesøg.
- Gifte borgere vil yderligere modtage et tilbudsbrev om muligheden for at kontakte en seniorrådgiver og aftale et forebyggende hjemmebesøg det år, borgeren fylder 80, 82, 83 og 84 år.

Ved at udskyde tilbuddet med en dato om et forebyggende hjemmebesøg til 82 år for enlige og 85 år for ægtepar pålægger man den enkelte borger at være mere opsøgende end tidligere gældende for aldersgruppen 80-85-årige. Konsekvensen for borgeren, hvor den enlige eller et ægtepar er ramt af sygdom eller af andre årsager ikke har overskud til at kontakte en seniorrådgiver, kan blive, at borgeren ikke selv får taget initiativ til et besøg. Derved får borgeren ikke en forebyggende og sundhedsfremmende samtale med vejledning/rådgivning, som er med til at skabe tryghed og støtte i en svær og stresset situation.

En eventuel tilpasning af kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg vil skulle følge proceduren for revidering af kvalitetsstandard og skal behandles i Social- og Sundhedsudvalget med dertil høring i Ældrerådet og Handicaprådet.

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser fremgår af selve udvidelsesforslaget.

Bilag

Årsrapport forebyggende hjemmebesøg 2022

Udvidelsesforslag

Gældende kvalitetsstandard for forebyggende hjemmebesøg

Punkt 9: Udkast til Folkesundsstrategi for Bornholm 2023-2025 i høring

22/27539

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget godkender

Resumé

Folkesundhedsstrategi for Bornholm skal revideres. Der foreligger derfor et udkast til Folkesundhedsstrategi for Bornholm 2023-2025. Inden strategien godkendes endeligt i Kommunalbestyrelsen, sendes udkast til høring i Handicaprådet, Ældrerådet, Udsatterådet og Ungerådet.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller,

- At udkast til Folkesundhedsstrategi for Bornholm 2023-2025 sendes i høring i Handicaprådet, Ældrerådet, Udsatterådet og Ungerådet.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 30-01-2023

Godkendt.

Beslutning Handicaprådet den 06-02-2023

Handicaprådet bemærker, at rådets kommentarer er blevet indskrevet.

Beslutning Ældrerådet den 14-02-2023

God og ambitiøs strategi, repræsentativ og læsevenlig.

Vi mener dog, at revision hvert 4.år er for længe imellem, vi foreslår hvert 2.år.

Beslutning Udsatterådet 4. - 9. februar 2023

Udkast til Folkesundsstrategi for Bornholm 2023-2025 i høring har været udsendt til Udsatterådets medlemmer pr. mail i perioden 4. – 9. februar 2023.

Udsatterådet ser positivt på strategiens 6 overordnede fokuspunkter, som med udsatterådets øjne, vil bidrage til øget folkesundhed på Bornholm.

Rådet ser indsatserne som forebyggende og at de vil være med til at sætte fokus på tidlige indsatser.

Udsatterådet bifalder den øgede fokus på indsatser som minimere social ulighed i sundhed, samt fokus på bedre mental sundhed.

Udsatterådet ser det som meget positivt, at folkesundhedsstrategien fremover vil følge

valgperioden for kommunalbestyrelsen, således at strategien fremover er gældende for en fire årig periode.

Beslutning Ungerådet den 22-02-2023

Ingen kommentarer til udkast til Folkesundhedsstrategi for Bornholm.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller,

- Høringssvarene til orientering.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 27-03-2023

Høringssvarene taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Baggrund

Med udgangspunkt i Folkesundhedspolitikken for Bornholm godkendte Kommunalbestyrelsen 19. september 2020 en folkesundhedsstrategi for Bornholm for perioden 2021-2022.

Denne sag handler om, at strategiperioden er udløbet. Derfor er der udarbejdet et udkast til Folkesundhedsstrategi for perioden 2023-2025. Som led i processen skal udkastet sendes i høring.

Ønsker til fokusområder fra de enkelte fagudvalg var til behandling i november og december 2022. Her pegede de enkelte fagudvalg på udfordringer inden for eget område, som de enkelte fagudvalg ønsker særligt fokus på i Folkesundhedsstrategien for 2023-2025.

Her ses, hvad de enkelte fagudvalg særligt ønsker prioriteret:

- Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget: Social ulighed i sundhed med særligt fokus på unge udenfor job og uddannelse.
- Social- og Sundhedsudvalget: Svær overvægt og social ulighed i sundhed.
- Børne- og Skoleudvalget: Børns mentale trivsel herunder usund vægtudvikling.
- Natur-, Miljø og Planudvalget: At naturen inddrages i de tiltag, som tilbydes borgerne. Samt kostens betydning for folkesundheden.
- Fritids-, Kultur og Lokalsamfundsudvalget ønsker at fastholde centerets nuværende prioriteringer.
- Økonomi- og Klimaudvalget: Udvalget har ikke yderligere input.

Folkesundhedsstrategien for Bornholm 2023-2025 peger på følgende

- At Folkesundhedspolitikken 6 fokusområder fastholdes. De 6 fokusområder er:

1. At flere børn og voksne trives og har god mental sundhed.
2. At flere vælger et røgfrit liv.
3. Mindre social ulighed i sundhed.
4. At flere unge udskyder deres alkoholdebut, og færre har et skadeligt forbrug af alkohol.

5. At færre børn er overvægtige.

6. At flere børn og voksne bevæger sig mere.

- At mental sundhed for børn og voksne fastholdes som et fælles politisk prioriteret fokusområde. Dette betyder konkret, at alle dele af kommunen skal bidrage med indsatser målrettet mental sundhed for børn og voksne. Da kommunens centre er meget forskellige, vil de enkelte centres bidrag også være meget forskellige. Fx retter nogle indsatser sig mod naturen, mens andre retter sig mod relationer i børnegrupper.
- At de enkelte politiske fagudvalgs ønsker til fokusområder inden for eget område – jævnfør ovenstående – indgår og derfor er indarbejdet i strategien.
- Hvordan kommunen vil arbejde med social ulighed i sundhed og mental sundhed.
- Hvordan kommunen vil samarbejde om bornholmernes sundhed med eksterne aktører såvel som på tværs i kommunen. I forhold til det interne samarbejde er der fokus på følgende større tværgående indsatser:
  - Mental sundhed
  - Overvægt
  - Ensomhed blandt ældre
  - De små Børns Bornholm
  - Røg- og rufri skoletid
  - Fælles tilbagevendende aktivitetsdag
  - Sundhed og trivsel i BRK som arbejdsplads
  - Områdefornyelse – sunde rammer
  - UngMod - rådgivning om køn, trivsel, seksualitet og gratis prævention
  - Hvordan kommunens forskellige centre vil bidrage til at løfte målene i Folkesundhedspolitikken – og inddrager relevante samarbejdspartnere herunder civilsamfundet.

Folkesundhedsstrategien fremhæver nogle af de områder og indsatser, vi på nuværende tidspunkt ved, at der vil blive arbejdet med i denne strategiperiode.

Varighed og opfølgning

- **Varighed:** Det anbefales, at strategien er fireårig – i modsætning til nu, hvor den er toårig. Konkret anbefales det, at strategien revideres i starten af hver valgperiode. Og at der gøres status på strategien i slutningen af hver valgperiode.
- **Opfølgning:** Der udarbejdes en status, som sendes til de politiske fagudvalg. Denne status har fokus på: De større tværgående indsatser. Centrenes arbejde med indsatser/initiativer i forhold til folkesundhedsstrategien samt eventuelle nye større indsatser og initiativer.

De første høringsvar

Flere af de politisk udvalg valgte at sende strategien i høring i Handicaprådet, Ældrerådet, Udsatterådet og Ungerådet allerede i forbindelse med, at fagudvalgene i november/december 2022 pegede på udfordringer inden for egne områder. Udfordringer, som udvalgene ønskede prioriteret i den reviderede udgave af Folkesundhedsstrategien. De indkomne svar, samt hvordan de er taget med i strategiarbejdet for 2023-2025, fremgår nedenfor:

- Ungerådet den 07-12-2022. Ungerådet er positive over folkesundhedsstrategien. Bifalder og ønsker især fokus på inddragelse af bevægelse i skolen idet dette er en mangelvare set fra elevernes synspunkt. Derudover bifalder ungerådet fokuset på den mentale trivsel i Center for Skole og håber på en udvikling, hvor trivselsindsatsen som koncept bliver endnu bredere og stærkere implementeret i den bornholmske folkeskole. I Ungerådet håber vi også på, at der kan blive arbejdet for at skabe en bedre bro imellem skole og fritidsaktiviteter for unge, idet skolen spiller en central rolle i elevernes aktivering i de fællesskaber øen har at tilbyde. Endvidere ser Ungerådet interesseret på fokuspunkterne vedrørende alkohol og rygning, og glæder sig til at samarbejde om en sund udvikling i samarbejde og dialog med ungdommen frem for det modsatte.

Administrationens kommentar: Ungerådets kommentar vedrørende alkohol og rygning er indarbejdet i strategien. De øvrige indsatser anbefales skoleområdet at arbejde videre med.

- Handicaprådet den 12-12-2022. Handicaprådet bifalder Folkesundhedsstrategien, vigtigt at prioritere i dette ambitiøse værk. Fokuspunkterne bør være emner som brug af civilsamfundet, naturen, fokus på børnenes sundhed, idrætsfaciliteter og herunder sociale sammenhænge.

Administrationens kommentar: Handicaprådets kommentarer er indarbejdet i strategien.

- Ældrerådet den 12-12-2022. Den er tilfredsstillende som den er for ældreområdet, med blandt andet prioriteret: Pædagoger på plejehjem og centre. Klippekort-som giver livskvalitet. Ansættelse af ungarbejdere mellem 13 og 17 år, efter skoletid. Netop pædagoger samt klippekort, har desværre været prioriteret som nedskæringer i budgetforhandlingerne.

Administrationens kommentar: Ældrerådets kommentarer er taget til efterretning.

Næste skridt

Efter endt høring i Handicaprådet, Ældrerådet, Udsatterådet og Ungerådet behandler Social- og Sundhedsudvalget høringssvarene. Herefter anbefaler Social- og Sundhedsudvalget det endelige udkast til Folkesundhedsstrategi for Bornholm 2023-2025 til godkendelse i Kommunalbestyrelsen.

Supplerende sagsfremstilling til møde i Social- og Sundhedsudvalget den 27.03.2023

Administrativ tilføjelse:

Social- og Sundhedsudvalget behandlede den 30.01.2023 sagen om udkast til Folkesundhedsstrategi for Bornholm 2023-2025 og sendte udkastet i høring i Handicaprådet, Ældrerådet, Udsatterådet og Ungerådet. Alle råd er vendt tilbage med høringssvar.

Administrationen ser positivt på Handicaprådet, Ældrerådet, Udsatterådet og Ungerådets høringssvar. Administrationen bemærker, at de enkelte råd finder indholdet i Folkesundhedsstrategi for Bornholm 2023-2025 tilfredsstillende, og at de enkelte råd ikke har yderligere ændringsforslag til strategien. Herudover bemærkes det, at Ældrerådet ønsker, at strategien fremadrettet revideres hvert 2. år i stedet for hvert 4. år.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Folkesundhedsstrategi for Bornholm 2023-2025 udkast

Punkt 10: Godkendelse af Folkesundhedsstrategi for Bornholm 2023-2025

22/27539

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen vedtog i september 2020 en Folkesundhedsstrategi for Bornholm. Strategien udløb med udgangen af 2022 og er derfor nu blevet revideret. Den reviderede strategi hedder 'Folkesundhedsstrategi for Bornholm 2023-2025'. Revisionen er blevet til med bidrag fra alle politiske udvalg, alle kommunens centre og høringssvar. Sagen er på med henblik på at 'Folkesundhedsstrategi for Bornholm 2023-2025' bliver godkendt af Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller, at

- Folkesundhedsstrategi for Bornholm 2023-2025 godkendes

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 27-03-2023

Anbefales.

Sagsfremstilling

Baggrund

Med udgangspunkt i Folkesundhedspolitikken for Bornholm godkendte Kommunalbestyrelsen i september 2020 Folkesundhedsstrategi for Bornholm 2021-2022. Da strategien er udløbet, er den blevet revideret.

Revisionen er sket med bidrag fra alle politiske udvalg, alle kommunens centre og høringssvar fra Handicaprådet, Ældrerådet, Udsatterådet og Ungerådet. Høringssvarene er indarbejdet i strategien. Et af høringssvarene indeholder ønsker om konkrete indsatser. Disse ønsker er sendt til det relevante fagcenter, som er blevet bedt om at arbejde videre med de foreslåede indsatser.

Strategien beskriver kommunens strategiske prioriteringer for at forbedre bornholmernes sundhed og gælder for perioden 2023-2025.

Folkesundhedsstrategien for Bornholm 2023-2025 og indeholder en beskrivelse af:

- Folkesundhedspolitikens 6 fokusområder, som er: 1. At flere børn og voksne trives og har god mental sundhed. 2. At flere vælger et røgfrit liv. 3. Mindre social ulighed i sundhed. 4. At flere unge udskyder deres alkoholdebut, og færre har et skadeligt forbrug af alkohol. 5. At færre børn er overvægtige. 6. At flere børn og voksne bevæger sig mere.
- Mental sundhed for børn og voksne som et fælles politisk prioriteret fokusområde. Hvilket betyder, at alle dele af kommunen skal bidrage med indsatser målrettet mental sundhed for børn og voksne. Da kommunens centre er meget forskellige, vil de enkelte centres bidrag også være meget forskellige. Fx retter nogle indsatser sig mod naturen, mens andre retter sig mod relationer i børnegrupper.
- De enkelte politiske fagudvalgs ønsker til fokusområder inden for eget område.
- Hvordan kommunen vil arbejde med social ulighed i sundhed og mental sundhed.
- Hvordan kommunen vil samarbejde om bornholmernes sundhed med eksterne aktører såvel som på tværs i kommunen. I forhold til det interne samarbejde er der fokus på følgende større tværgående indsatser:

- Mental sundhed
  - Sund vægtudvikling
  - Ensomhed blandt ældre
  - De små Børns Bornholm
  - Røg- og rusfri skoletid
  - Fælles tilbagevendende aktivitetsdag
  - Sundhed og trivsel i BRK som arbejdsplads
  - Områdefornyelse – sunde rammer
  - UngMod - rådgivning om køn, trivsel, seksualitet og gratis prævention
-
- Hvordan kommunens forskellige centre vil bidrage til at løfte målene i Folkesundhedspolitikken – og inddrager relevante samarbejdspartnere herunder civilsamfundet.
  - Hvordan der følges op på strategien og strategiens varighed.

Arbejdet med at revidere strategien har taget afsæt i følgende: At den tidligere strategiens overordnede struktur og fokusområder fastholdes. At mental sundhed for børn og voksne fastholdes som et fælles politisk prioriteret fokusområde. Samt at de større tværgående indsatser og samarbejdet med eksterne aktører og de enkelte centres bidrag, opdateres.

Folkesundhedsstrategien fremhæver nogle af de områder og indsatser, vi på nuværende tidspunkt ved, at der vil blive arbejdet med i denne strategiperiode.

Tidshorisont

Der er skrevet ind i strategien, at strategien fremadrettet revideres hvert fjerde år - og følger valgperioden for kommunalbestyrelsen. Ældrerådet foreslår imidlertid, at revisionen sker hvert andet år som hidtil – da fire år er for lang en periode. Erfaringen viser, at revisionen har medført få ændringer og ingen af afgørende betydning. Derfor anbefales det, at strategien fremadrettet revideres hvert fjerde år.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Folkesundhedsstrategi for Bornholm 2023-2025

Høringssvar

Punkt 11: Status på Ungerådgivningen på Bornholm

23/5930

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget orienteres

Børne- og Skoleudvalget orienteres

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget orienteres

Resumé

Ungerådgivningen på Bornholm blev etableret i 2015 som et tilbud, hvor både børn og unge, deres pårørende samt fagfolk kan henvende sig og få råd og vejledning om misbrug. Denne sag har til formål at give en status på indsatsen i 2022, hvor Ungerådgivningen udviklede sig fra primært at være et rådgivningstilbud til primært at være et behandlingstilbud.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller

- Sagen til orientering

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 27-03-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Ungerådgivningen er etableret som et samarbejde mellem Center for Sundhed og Forebyggelse og Center for Job, Uddannelse og Rekruttering i indsatsen mod at hjælpe unge ud af rusmiddelsproblematikker. I 2022 er der sket store forandringer i Ungerådgivningen, da tilbuddet har udviklet sig fra primært at være et rådgivningstilbud til primært at være et behandlingstilbud.

Behandlingstilbud efter Serviceloven §101

I august 2021 godkendte Socialtilsynet, at Ungerådgivningen fremadrettet kunne tilbyde behandlingstilbud efter Serviceloven §101 om social behandling for stofmisbrug til unge til og med 25 år. Ungerådgivningen er godkendt til 35 behandlingspladser til denne aldersgruppe.

1. januar 2022 udvidede Ungerådgivningen medarbejderstaben fra to til fire årsværk for at kunne varetage det nye behandlingstilbud. Ungebehandlernes uddannelsesmæssige baggrund er socialfaglig og pædagogisk. Herudover startede arbejdet med implementeringen af den nye metode MOVE, som er et struktureret samtaleforløb til brug i behandlingen. Implementeringen af denne metode blev igangsat i samarbejde med Socialstyrelsen.

I forbindelse med etablering af Ungerådgivningen som et §101-tilbud ønskede Ungerådgivningen at tage initiativ til et fagligt følgeråd. Ungerådgivningen har inviteret til og afholdt to møder med følgegruppen i 2022. Følgegruppen består af repræsentanter fra Ungehuset, Det Gule Team og Ungdomsskolerne. Målet er, at følgegruppen sammen med behandlerne i Ungerådgivningen bistår med implementering, sammenhæng og sikrer overgange internt i kommunen.

Tilbagemeldinger fra samarbejdspartnere i følgegruppen om Ungerådgivningen efter transformationen fra rådgivning til behandlingstilbud er helt overvejende positive.

Brug af tilbuddet

I første halvår af 2022 var antallet af henvendelser til behandlingstilbuddet begrænset. I andet halvår modtog Ungerådgivningen flere henvendelser fra unge om behandling og rådgivning og havde ved årets udgang 34 unge indskrevet.

Årsagerne til de færre henvendelser i første halvår af 2022 er uklare. Ungerådgivningen gør dog opmærksom på, at det ikke er usædvanligt med perioder, hvor søgning mod rusmiddelbehandling er svingende.

Ved afsluttet forløb i Ungerådgivningen i 2022 opnåede 68% af de unge deres mål om stoffrihed eller reduktion.

I dialogen med Gadeplan, vejledere og fagpersoner observerer Ungerådgivningen, at der på Bornholm fortsat florerer rusmidler, og at eksponeringen blandt nogle grupper af unge er stor. Det er hovedsageligt hash og alkohol, der dominerer, og i mindre grad den receptpligtige medicin, opiatier og kokain.

Ungerådgivningen er i 2022 – som de foregående år – lykkedes med at fastholde indsatsen for at formidle tilbuddet gennem vejledere og fagpersoner, der i deres dagligdag møder unge med et problematisk forbrug af rusmidler. Dette sker til dels ved oplæg på ungdomsuddannelserne på Campus og dels ved at afholde to halve temadage for professionelle, der arbejder med unge til hverdag.

Indsatser og fokus 2023

Ungerådgivningen vil i 2023 have særligt fokus på:

- Fokus på metoden MOVE i forhold til dens anvendelighed overfor målgruppen.
- At udvikle et tilbud om gruppebehandling - eventuelt som et tilbud om dagbehandling. Ungerådgivningen forventer at være klar med dette efter sommerferien 2023.
- Vedholde den forstærkede indsats for at formidle behandlings- og rådgivningstilbuddet gennem vejledere og fagpersoner.
- At sikre de unges kendskab til Ungerådgivningen ved blandt andet at tilbyde og afholde oplæg i alle begynderklasser/på samtlige hold på ungdomsuddannelserne.
- Fortsat at måle trivsel-effekten fra hvert samtaleforløbs start til forløbets afslutning.
- At planlægge efter, at der kan gennemføres op til 4 forældre/pårørendekredse.
- At planlægge og gennemføre 2 større netværksmøder.
- At indgå i samarbejdet med den sammenhængende ungeindsats i Bornholms Regionskommune (SUI).
- At indgå i det fortsatte samarbejde om udmøntning af 'forbedringsforløb' under ungdomskriminalitetsnævnet i de tilfælde, hvor den unge har et alkohol-, stof- eller andet misbrug.

Sagen sendes til orientering i Udsatterrådet.

Den samlede status på Ungerådgivningen 2022 kan læses og er vedhæftet som bilag til dette dagsordenspunkt.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Ungerådgivningen, status 2022

Punkt 12: Orientering om årsrapport fra Rusmiddelområdet 2022

23/6126

Politisk sagsgang

Social- og Sundhedsudvalget orienteres

Resumé

Årsrapport 2022 for Rusmiddelområdet i Center for Sundhed og Forebyggelse er udarbejdet og er derfor til orientering i Social- og Sundhedsudvalget. Årsrapporten giver en status på Rusmiddelområdets tilbud i 2022 og informerer om udviklingstiltag inden for området i 2023.

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller

- Sagen til orientering

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 27-03-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Årsrapporten opsummerer de centrale temaer for rusmiddelområdet i 2022 og redegør kort for udviklingstiltag i 2023. Nedenfor gives en kort status på de gældende tilbud på Rusmiddelområdet for unge og voksne med et overblik over antal borgere, som benytter tilbuddene. For at få det fulde overblik over Rusmiddelområdets arbejde i 2022 kan den vedhæftede årsrapport for 2022 læses.

Udviklingstiltag i 2022

Rusmiddelområdet producerede i 2021 en ny og dynamisk skabelon til behandlingsplan i CURA. Bevæggrunden var at gøre behandlingsplanen til et aktivt og synligt redskab i samarbejdet mellem borgere og behandler. Den nye behandlingsplan er implementeret i 2022 og bruges dynamisk og som ønsket. Herudover er Rusmiddelområdet, for tredje og sidste år, en del af Blend-A: Et online behandlingstilbud, kombineret med fysiske møder.

Rusmiddelområdet prioriterer Naloxon-kurser til borgere og medarbejdere i Rusmiddelområdet. I 2022 blev der afholdt undervisning to gange. Håbet er, at initiativet kan bidrage til at mindske antallet af tilfælde med overdosis og undgå dødsfald.

Stof- og alkoholbehandling

Rusmiddelområdet har 100 pladser til stof- og alkoholbehandling på voksenområdet. I 2022 var der 130 nye indskrevne borgere i behandlingen, og der blev udskrevet 101. Behandlingstilbuddene fordeler sig i ambulante behandlingsforløb, dag- og døgnbehandlinger.

Af de 71 indskrevet i alkoholbehandlingen var der en del, som også ønskede medicinsk behandling. Der var 35 ambulante afrusninger, og 56 blev ordineret antabus.

Det skal tilføjes, at der ved overgangen fra 2021 til 2022 var 55 borgere indskrevet i ambulante alkoholbehandling og 78 i ambulante stofbehandling. Heraf modtog 49 substitutionsbehandling.

I 2022 oplevede Rusmiddelområdet for første gang, at der ikke var nok deltagere til gennemførelse af dagbehandling. Derfor udviklede Rusmiddelområdet i stedet en workshop, hvor formålet er at give deltagerne en grundlæggende viden om afhængighed, om udvikling af alternative strategier til rusmidler og om metoder til at finde ro og restituere. De første deltagere deltog i starten af 2023.

Værestedet og Støttekontakt

Værestedet er et åbent tilbud til socialt udsatte. På værestedet er det muligt at få en samtale med en medarbejder og købe et godt og billigt måltid mad. Værestedet havde i 2022 1200 besøgende fordelt på 80 unikke borgere.

Støttekontakt ordningen er et opsøgende tilbud til de socialt udsatte og isolerede borgere, der ikke selv opsøger de etablerede tilbud. Årsrapporten viser, at der i 2022 var 14 nye henvendelser til støtte via støttekontakt ordningen.

Ungerådgivningen

Unge med rusmiddelproblemer kan benytte sig af Ungerådgivningen. Disse tilbud er uddybet i Ungerådgivningens statusrapport. Ungerådgivningens statusrapport er ligeledes til orientering på Social- og Sundhedsudvalgets udvalgs møde den 27. marts 2023.

Det skal nævnes, at telefonrådgivningen målrettet unge med problematisk forbrug af rusmidler og deres forældre/pårørende er lukket med udgangen af 2022.

Socialtilsyn

Socialtilsynet konkluderede efter et anmeldt, driftsorienteret tilsyn besøg i 2022, at stof- og alkoholbehandlingen i høj eller meget høj grad lever op til den fornødne kvalitet. Socialtilsynet udarbejdede en rapport, der var på Social- og Sundhedsudvalgets møde den 28. november 2022.

Udviklingstiltag i 2023

Rusmiddelområdet har fokus på følgende udviklingstiltag i 2023:

- Workshop/dagbehandling for borgerne
- Workshop arrangeret af kolleger til kolleger, med fokus på faglig vidensdeling
- Arbejds miljø, fokus på faglighed og robusthed i arbejdet med konflikter og vold

Sagen sendes til orientering i Udsatterrådet.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Årsrapport Rusmiddelområdet 2022

Punkt 13: Gensidig orientering

Der blev orienteret om følgende:

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 27-03-2023

Orientering modtaget.

Punkt 14: Sager til høring

Indstilling

Velfærdsdirektøren indstiller,

- a) At punkt 5. sendes til orientering i Bornholms Ældreråd.
- b) At punkt 11. og 12. sendes til orientering i Udsatterrådet.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 27-03-2023

- a) Punkt 5. sendes til orientering i Bornholms Ældreråd.
- b) Punkt 11. og 12. sendes til orientering i Udsatterrådet og Ungerådet